Hubungan Luar Negara

248 Pemantauan Ekonomi
248-250 Arkitektur Kewangan Antarabangsa
250 Hubungan Luar Negara dengan IMF
250 Perbankan Islam
250-252 Pencegahan Pengubahan Wang Haram dan Pembiayaan Keganasan
252-254 Rundingan Perkhidmatan Kewangan
254-255 Kerjasama Serantau
255-256 Kerjasama Dua Hala
256 Bantuan Teknikal dan Pertukaran Maklumat

Hubungan Luar Negara

Malaysia terus terlibat secara aktif di forum antarabangsa dan serantau yang utama sepanjang tahun 2004. Di peringkat antarabangsa, perbincangan tertumpu pada ketidakseimbangan ekonomi global, harga minyak yang semakin meningkat dan pelaksanaan dasar monetari oleh ekonomi-ekonomi utama dunia. Di peringkat serantau, persekitaran ekonomi dan kewangan yang memberangsangkan telah menjadi pemangkin kepada pengukuhan kerjasama ekonomi dan kewangan, dengan penekanan diberikan terhadap usaha menggalakkan sistem kewangan dan pasaran kewangan yang lebih kukuh di kalangan negara serantau.

Pemantauan Ekonomi

Pemantauan ekonomi terus menjadi teras perbincangan di persidangan serantau, termasuk di Mesyuarat Eksekutif Bank-bank Pusat Asia Timur dan Pasifik (EMEAP), Bank-bank Pusat Asia Tenggara (SEACEN), Pertubuhan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN) dan ASEAN bersama Republik Rakyat China, Jepun dan Korea (ASEAN+3). Mesyuarat-mesyuarat tersebut menumpukan perbincangan pada isu-isu ketidakseimbangan global dengan memberi penekanan pada perubahan trend kadar faedah, kesan harga komoditi yang tinggi dan kemungkinan kejutan harga minyak serta perkembangan mengenai integrasi serantau dan liberalisasi kewangan. Isu-isu pemantauan turut dibincangkan secara mendalam di mesyuarat-mesyuarat Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF)/Bank Dunia (WB) pada tahun 2004.

Perkembangan dalam pasaran kewangan dan pandangan mengenai kesan kadar faedah global ke atas pasaran kewangan serantau dibincangkan dalam mesyuarat para Gabenor EMEAP yang ke-9 (merangkumi 11 buah bank pusat dan pihak berkuasa kewangan rantau Asia Timur dan Pasifik). Mesyuarat bersepakat bahawa kesan daripada peralihan kepada persekitaran kadar faedah yang lebih tinggi terhadap pasaran kewangan sedunia dan Asia adalah kecil. Namun, usaha yang lebih giat akan ditumpukan pada isu-isu pemantauan secara makro di bawah inisiatif pemantauan serantau EMEAP. Untuk mencapai tujuan itu, Kumpulan Kerja EMEAP mengenai Penyeliaan Perbankan sedang menyiapkan templat kerangka kestabilan kewangan bagi memantau hubungan merentasi sempadan yang penting dan punca-punca kelemahan yang mungkin wujud dalam sistem kewangan.

Memandangkan pemulihan ekonomi yang mapan penting kepada rantau ini khususnya, dan ekonomi global amnya, isu pemantauan ekonomi terus menjadi fokus Persidangan Gabenor SEACEN ke-39 serta Mesyuarat Timbalan Bank Pusat ASEAN dan Mesyuarat Menteri Kewangan ASEAN dan ASEAN+3. Mesyuarat tersebut menekankan perlunya usaha terancang oleh negara-negara perindustrian utama bagi menangani masalah ketidakseimbangan global, yang sebahagian besarnya berpunca daripada kelemahan struktur yang masih wujud dalam ekonomi mereka. Pada masa yang sama, ekonomi-ekonomi pasaran yang sedang muncul perlu memberi tumpuan yang sewajarnya kepada dasar-dasar yang boleh mewujudkan persekitaran yang kondusif kepada pertumbuhan yang diterajui oleh permintaan dalam negeri, sungguhpun beberapa negara sudah melaksanakan proses penyesuaian dengan pelaksanaan dasar pengembangan untuk merangsang permintaan dalam negeri. Persekitaran makroekonomi yang bersifat menyokong, termasuk kadar pertukaran asing yang stabil dan pengantaraan kewangan yang cekap seharusnya dilengkapi dengan sistem penyampaian yang cekap dalam ekonomi. Pembinaan kapasiti tidak kurang pentingnya dalam perusahaan dan institusi kewangan dalam negeri bagi meningkatkan keberkesanan dalam persekitaran deregulasi dan liberalisasi.

Pemantauan ekonomi terus menjadi teras perbincangan di persidangan serantau, dengan penumpuan pada ketidakseimbangan global, kestabilan pertukaran mata wang asing, pembinaan kapasiti dan perkembangan integrasi serantau dan liberalisasi kewangan.

Arkitektur Kewangan Antarabangsa

Momentum penyusunan semula arkitektur kewangan antarabangsa (IFA) menjadi perlahan pada tahun-tahun kebelakangan ini meskipun terdapat beberapa kemajuan dalam bidang pencegahan dan penyelesaian krisis pada tahun 2004. Walau bagaimanapun, kemajuan dalam isu yang lebih asas, yang berkaitan dengan urus tadbir institusi kewangan antarabangsa masih terbatas. Sehubungan dengan itu, Malaysia terus

memberikan penekanan pada keperluan untuk meningkatkan urus tadbir institusi kewangan antarabangsa terutamanya Institusi-institusi Bretton Woods. Malaysia telah menyatakan kekesalannya mengenai kurangnya kemajuan yang dicapai berhubung isu-isu struktur dan institusi termasuk kuota, kuasa mengundi dan bilangan perwakilan negara-negara membangun yang tidak mencukupi di Institusi-institusi Bretton Woods. Bank Negara Malaysia juga menyuarakan kebimbangannya mengenai isu urus tadbir dan menggesa agar penilaian semula dibuat terhadap fungsi dan struktur, dasar dan operasi Institusi-institusi Bretton Woods untuk menghadapi cabaran global yang berubah-ubah, dan supaya setiap keputusan yang dibuat oleh Institusi-institusi Bretton Woods adalah lebih menyeluruh, komprehensif dan bertanggungjawab terhadap ahli-ahlinya.

Satu perkembangan yang berkaitan dengan urus tadbir dan tahap perwakilan di institusi kewangan antarabangsa ialah termeterainya Memorandum Persefahaman (MoU) para Gabenor Kumpulan Undian Asia Tenggara di IMF pada tahun 2004. MoU ini telah menggariskan skim penggiliran baru untuk Pejabat Kumpulan Asia Tenggara bagi tempoh yang bermula dari bulan November 2004 sehingga bulan April 2017, serta mendefinisi semula tugas dan tanggungjawab setiap jawatan di Pejabat Kumpulan Asia Tenggara di IMF. Rangka kerja itu juga merangkumi garis panduan untuk meningkatkan keberkesanan dan kecekapan Pejabat Kumpulan Asia Tenggara supaya dapat memberikan perkhidmatan yang lebih baik kepada ahli-ahlinya. Pejabat Kumpulan Asia Tenggara di Bank Dunia turut mengkaji semula skim penggiliran mereka dan menandatangani MoU semasa mesyuarat tahunan IMF/WB pada bulan Oktober 2004.

Dalam isu ketelusan, Bank Negara Malaysia terus menyokong inisiatif Piawaian Penyebaran Data Khas (SDDS) IMF sebagai penyataan sokongan Malaysia atas usaha IMF untuk menghasilkan sistem kewangan global yang lebih telus. SDDS diperkenalkan oleh IMF sebagai panduan kepada ahli-ahli yang telah ataupun ingin mendapat laluan memasuki pasaran modal antarabangsa melalui penyebaran data ekonomi dan kewangan mereka kepada umum. Malaysia adalah antara negara terawal di kalangan 42 buah negara yang menyertai inisiatif tersebut sejak penubuhannya pada tahun 1996. Pada bulan Jun 2004, Bank Negara Malaysia dan IMF telah menganjurkan seminar mengenai SDDS secara bersama untuk peserta semasa dan bakal peserta inisiatif tersebut dari kalangan negara di rantau Asia dan Pasifik. Seminar tersebut membincangkan perkembangan terkini isu-isu operasi dan pematuhan kepada SDDS, di samping menyediakan peluang perbincangan terbuka antara penyelaras SDDS dengan pihak IMF mengenai isu-isu berkaitan dengan SDDS.

Sebagai langkah selanjutnya, dan bagi mencerminkan sokongan Malaysia terhadap usaha-usaha institusi kewangan antarabangsa untuk mengukuhkan sektor kewangan, Bank Negara Malaysia telah mengambil bahagian dalam inisiatif IMF untuk mewujudkan garis panduan mengenai pengumpulan penunjuk kekukuhan kewangan bermula pada bulan Ogos 2004. Penunjuk ini boleh diguna pakai bersama-sama penunjuk-penunjuk ekonomi dan kewangan lain bagi menilai kekuatan dan kelemahan sistem kewangan sesebuah negara.

Sementara itu, terdapat perkembangan yang menggalakkan dalam bidang penyelesaian krisis, dengan adanya kemajuan dalam penggunaan Klausa Tindakan Bersama (KTB) dalam bon berdaulat antarabangsa. Momentum penggunaan KTB meningkat dengan pesat pada tahun 2004, dengan hampir kesemua bon kerajaan yang diterbitkan di New York pada sembilan bulan pertama mengandungi KTB, berbanding hanya 47% pada tahun 2003. Memandangkan pasaran terbesar untuk bon kerajaan terletak di Amerika Syarikat, peningkatan penggunaan KTB di pasaran New York menandakan penumpuan yang semakin meluas ke arah satu piawaian pasaran. Secara keseluruhan, kemajuan yang dicapai ini akan meningkatkan daya ramalan bahawa penyelesaian berhubung dengan masalah hutang negara boleh dicapai. Malaysia telah menerbitkan bon yang mengandungi KTB semenjak tahun 2000.

Beberapa kemajuan dalam isu-isu Arkitektur Kewangan Antarabangsa (IFA) berkaitan pencegahan dan penyelesaian krisis... tetapi masih perlahan dalam isu urus tadbir institusi kewangan antarabangsa (IFI).

Kumpulan Pakar SEACEN (KPS) mengenai Aliran Modal terus memantau perkembangan aliran modal di rantau Asia dengan cara pertukaran data aliran modal melalui satu set templat yang seragam, serta mengadakan telepersidangan untuk membincangkan perkembangan dan prospek aliran modal. Sebagai sebahagian daripada usaha untuk membina kapasiti di kalangan negara anggota SEACEN, Bank Negara Malaysia menjadi tuan

rumah kepada Bengkel SEACEN mengenai Penilaian Keadaan Mudah Terjejas Sektor Luaran di Kuala Lumpur pada bulan Disember 2004. Perbincangan dalam bengkel tersebut tertumpu pada konsep, rangka kerja dan kaedah untuk menilai keadaan mudah terjejas sektor luaran. Bengkel ini juga bertujuan mempertingkatkan penggunaan data aliran modal yang ditukar-tukar antara anggota KPS, termasuk penggunaan data tersebut dalam rangka kerja yang sesuai bagi mengesan risiko yang sedang muncul.

Hubungan Luar Negara dengan IMF

Malaysia terlibat secara aktif dalam rundingan tahunan Artikel IV IMF. Pihak IMF telah membuat penilaian yang memuaskan terhadap ekonomi Malaysia, dan menekankan pemulihan ekonomi Malaysia adalah kukuh dengan kedudukan luar negara yang menggalakkan. Pihak IMF juga memuji pendekatan Malaysia mengurus kredit dalam negeri dengan berhemat dan selaras dengan pengekalan penetapan kadar pertukaran, serta usaha yang berterusan untuk meningkatkan lagi sistem kewangan yang teguh dan cekap.

Bank Negara Malaysia dan IMF secara bersama menganjurkan persidangan peringkat tertinggi mengenai isu-isu sektor kewangan di negara-negara yang sedang muncul di Asia. Fokus utama persidangan tersebut adalah untuk mengenal pasti peranan IMF dalam menyokong pembangunan sistem kewangan dan kestabilan kewangan di rantau ini. Perbincangan tertumpu pada isu-isu pemantauan sektor kewangan, rundingan Artikel IV IMF, Program Penilaian Sektor Kewangan dan Laporan mengenai Pematuhan Piawaian dan Kod. Bank Negara Malaysia berkongsi pengalamannya dengan para peserta Asia yang lain mengenai isu-isu tersebut dan mencadangkan beberapa langkah untuk meningkatkan keberkesanan IMF di rantau ini, terutamanya dari segi pemantauan dan pembinaan kapasiti.

Malaysia terus membantu negara-negara berpendapatan rendah dan negara miskin yang banyak berhutang melalui sumbangannya kepada Kemudahan Pertumbuhan dan Pengurangan Kemiskinan (PRGF) dan pelepasan hutang di bawah Inisiatif Negara-negara Miskin Yang Banyak Berhutang (HIPC). Dalam mesyuarat tahunan IMF/WB pada tahun 2004, Malaysia menggesa Institusi-institusi Bretton Woods supaya terus menyokong rangka kerja pengurusan hutang negara-negara berpendapatan rendah dan membantu negara-negara tersebut menangani kejutan luar kawalan.

Malaysia mengekalkan statusnya sebagai pemiutang bersih di IMF pada tahun 2004. Bagi tempoh Mac-November 2004, Malaysia telah diminta menyalurkan sebanyak SDR12 juta. Penyaluran sumbangan ini dibuat melalui Pelan Transaksi Kewangan (PTK) IMF, iaitu satu bentuk mekanisme yang membolehkan IMF membiayai operasi pemberian pinjaman dan pembayaran semula. Di bawah PTK, negara-negara anggota IMF terpilih yang mempunyai kedudukan imbangan pembayaran serta kedudukan rizab antarabangsa yang kukuh boleh diminta untuk menyumbangkan sumber tukaran asing bagi menyokong operasi kewangan IMF.

Perbankan Islam

Bank Negara Malaysia terus memainkan peranan yang aktif dalam Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam (IFSB), melalui Jawatankuasa Teknikal dan Majlis IFSB. Pada bulan Mei 2004, IFSB memulakan penyediaan piawaian ketiga mengenai urus tadbir korporat bagi institusi kewangan Islam, di samping piawaian mengenai kecukupan modal dan pengurusan risiko yang hampir selesai. Draf pendedahan mengenai piawaian kecukupan modal dan pengurusan risiko dijangka dapat diedarkan untuk ulasan selewat-lewatnya pada suku pertama 2005. Pada bulan Disember 2004, Bank Pembangunan Islam (IDB) dan Bank Pembangunan Asia (ADB) menandatangani satu Perjanjian Bantuan Teknikal dengan IFSB untuk memudahkan pembangunan piawaian berhemat secara Islam dalam tiga bahagian, iaitu ketelusan dan disiplin pasaran, pembentukan pangkalan data kewangan yang berkaitan dengan isu pengawalseliaan dan penghematan dalam industri kewangan Islam, dan penyediaan draf model undang-undang amanah untuk pasaran sukuk Islam.

Pada tahun 2004, IFSB menerima masuk Bank Pusat Arab Emiriyah Bersatu dan Bank Bangladesh sebagai ahli penuh; dan *People's Bank of China* dan *Dubai International Financial Centre Financial Services Authority* sebagai ahli bersekutu. Sehingga akhir tahun 2004, jumlah ahli IFSB meningkat daripada 36 kepada 65 ahli (15 ahli penuh, enam ahli bersekutu dan 44 pemerhati) pada akhir tahun 2003.

Pencegahan Pengubahan Wang Haram dan Pembiayaan Keganasan

Pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan terus menjadi cabaran yang perlu ditangani oleh masyarakat antarabangsa. Meskipun banyak usaha telah dilakukan untuk mencegah pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan, kedua-dua aktiviti ini terus mendapat perhatian dan kerjasama antarabangsa. Pada tahun ini, Malaysia telah mengambil bahagian secara aktif dalam

meningkatkan kerjasama dengan rangkaian pencegahan pengubahan wang haram global terutamanya dengan Pasukan Petugas Tindakan Kewangan (FATF), Kumpulan Asia/Pasifik Mengenai Pengubahan Wang Haram (APG) dan Unit Perisikan Kewangan Kumpulan Egmont (Kumpulan Egmont). Malaysia terus menyokong inisiatif serantau dan antarabangsa dalam mencegah aktiviti pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan (AML/CFT), termasuk inisiatif seperti penilaian bersama dan bantuan teknikal.

Latihan penilaian bersama dikendalikan bagi menilai tahap pematuhan setiap negara dengan piawaian antarabangsa mengenai pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan. Proses penilaian tersebut dirangka untuk memberi pengiktirafan apabila tanda aras piawaian telah dicapai dan untuk mengenal pasti kelemahan yang terdapat dalam program AML/CFT di peringkat kebangsaan bagi negara yang sedang dinilai. Sekiranya kelemahan dapat dikenal pasti dalam program AML/CFT, cadangan yang bersesuaian disarankan bagi tujuan pembetulan dan pembaikan. Bank Negara Malaysia telah mengambil bahagian dalam latihan penilaian bersama APG untuk Filipina, Pakistan dan Brunei. Hasil penilaian pematuhan pada tahun ini akan dilaporkan dalam Mesyuarat Tahunan APG yang dijadual berlangsung pada bulan Julai 2005.

Malaysia juga menyertai Kumpulan Penderma dan Pemberi (KPP) Bantuan Teknikal APG untuk menyediakan latihan bantuan teknikal dan latihan AML/CFT kepada Kemboja, Laos, Myanmar dan Vietnam. Ini bertujuan membantu mempercepat proses pelaksanaan piawaian AML/CFT global bagi negara-negara berkenaan. Bantuan yang disediakan di bawah program KPP pada umumnya berkaitan dengan penubuhan Unit Perisikan Kewangan (UPW) serta merumuskan dan melaksanakan program AML/CFT yang komprehensif di peringkat kebangsaan.

Pada tahun ini, Malaysia berjaya mewujudkan peraturan dua hala dan pelbagai hala mengenai pertukaran maklumat perisikan kewangan yang merentasi sempadan dan bantuan bersama dalam hal-hal yang berkaitan dengan jenayah. Ini bertujuan untuk memastikan usaha berkesan digembleng bagi memerangi pengubahan wang haram, pembiayaan keganasan dan jenayah transnasional yang lain. Di samping MoU berkenaan perkongsian maklumat perisikan kewangan yang ditandatangani dengan UPW Australia dan Indonesia, Bank Negara Malaysia turut menandatangani MoU dengan Majlis Pencegahan Pengubahan Wang Haram di Filipina pada 4 Ogos 2004. Bank Negara Malaysia masih di pelbagai peringkat rundingan dengan beberapa UPW asing bagi melaksanakan MoU yang serupa. Peristiwa penting lain dalam kerjasama antarabangsa ialah penandatanganan Perjanjian mengenai Bantuan Bersama dalam Perkara Jenayah oleh lapan negara di rantau ini iaitu Malaysia, Brunei, Kemboja, Indonesia, Laos, Filipina, Singapura dan Vietnam pada 29 November 2004. Antara lain, perjanjian ini akan memudahkan kerjasama merentasi sempadan dalam penyiasatan kes jenayah dan pengumpulan keterangan bagi prosiding mahkamah.

Bank Negara Malaysia komited untuk bekerjasama dengan pihak berkuasa yang lain dan badan-badan antarabangsa dalam memerangi pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan melalui perkongsian perisikan kewangan, penglibatan aktif dalam inisiatif AML/CFT, termasuk bantuan teknikal.

Bank Negara Malaysia mendapat manfaat daripada keahliannya dalam Kumpulan Egmont, satu organisasi tidak rasmi (kumpulan ini diberi nama sempena nama tempat mesyuarat yang kali pertama diadakan di Egmont-Arenberg Palace di Brussels) untuk UPW meningkatkan sokongan terhadap program AML/CFT di peringkat kebangsaan di negara masing-masing. Sokongan ini termasuk menjadikan pertukaran maklumat perisikan kewangan meluas dan lebih sistematik di kalangan 94 negara ahlinya, serta meningkatkan kepakaran dan keupayaan kakitangan perisikan. Laman web Kumpulan Egmont yang mempunyai tahap keselamatan yang tinggi membolehkan komunikasi di kalangan UPW dijalankan dengan lebih baik melalui penggunaan teknologi baru di samping menyediakan pertukaran maklumat yang pantas di kalangan UPW yang terlibat. Bagi Bank Negara Malaysia dan UPW yang lain, forum ini mempercepat pertukaran maklumat kritikal mengenai keterangan kegiatan jenayah yang dilakukan di luar negara. Ini memudahkan akses kepada maklumat berkenaan jenayah transnasional kepada penyiasat dan pendakwa raya tempatan pada masa yang tepat dan bersesuaian.

Dari segi pembinaan kapasiti melalui pertukaran pengetahuan dan pengalaman, Bank Negara Malaysia mengambil bahagian secara aktif dalam beberapa forum di peringkat serantau dan antarabangsa. Malaysia menghadiri mesyuarat tahunan Kumpulan Egmont dan APG, menyertai Seminar FATF Mengenai Pembiayaan Keganasan, Bengkel Kaedah dan Tipologi Pengubahan Wang Haram APG dan Bengkel Pelaksanaan mengenai Sistem Kiriman Wang Alternatif APG. Bank Negara Malaysia juga menyertai Mesyuarat Tahunan Ke-4 Pegawai-Pegawai Kanan ASEAN mengenai Jenayah Transnasional (SOMTC) di Brunei Darussalam dengan Malaysia diberi peranan mengetuai usaha mencegah pengubahan wang haram dan kegiatan lanun. Melalui mesyuarat itu, SOMTC telah menyatakan komitmen untuk terus memperkukuh sumber, prosedur dalaman dan peruntukan perundangan bagi meningkatkan keberkesanan penguatkuasaan undang-undang dalam memerangi jenayah transnasional. Kerjasama serantau tambahan dengan RR China, Jepun dan Korea (SOMTC/ASEAN+3) dan negara-negara lain dalam hal pertukaran maklumat dan kepakaran bagi mencegah jenayah transnasional telah membantu menyatukan usaha bagi memastikan ketenteraman dan keselamatan rantau ini.

Malaysia juga mengambil bahagian dalam aktiviti latihan yang diusahakan di bawah fasa kedua Projek Pencegahan Pengubahan Wang Haram Mesyuarat Asia-Eropah (ASEM). Projek Pencegahan Pengubahan Wang Haram ASEM akan turut menyediakan seminar latihan kepada pendakwa raya, pegawai perundangan dan pegawai yang menyediakan bantuan perundangan bersama kepada negara asing. Malaysia terus menyokong Projek Pencegahan Pengubahan Wang Haram ASEM dengan menyumbangkan kes-kes yang telah disanitasikan kepada projek Pertukaran Data Pengubahan Wang Haram Asia-Eropah Secara Bersama (JAEME) yang telah diwujudkan di Pejabat Pencegahan Pengubahan Wang Haram di Thailand. JAEME akan mengumpul dan menyusun data mengenai kes pengubahan wang haram yang telah disanitasikan dan mengenal pasti trend pengubahan wang haram yang wujud di Asia dan Eropah.

Pada tahun ini, Bank Negara Malaysia membantu Pejabat Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Dadah dan Jenayah (UNODC) mengadaptasi perisian latihan AML/CFT CD-ROM e-pembelajaran kepada rangka kerja perundangan tempatan dan menerbitkan versi Bahasa Malaysia untuk pelaksanaan pada awal tahun 2005. Perisian latihan AML/CFT CD-ROM e-pembelajaran akan disediakan bagi melatih pegawai penguat kuasa undang-undang serta pegawai pelapor AML/CFT dari sektor swasta. Seterusnya, Bank Negara Malaysia juga menjadi tuan rumah kepada peserta-peserta yang terlibat dalam lawatan sambil belajar atau program penempatan dari Hong Kong China, Indonesia, Jepun, Fiji dan Republik Nepal bagi memahami operasi UPW di Bank Negara Malaysia dan mengkaji program AML/CFT Malaysia.

Bank Negara Malaysia komited untuk membantu pihak berkuasa yang lain dalam memerangi pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan seperti yang diperuntukkan dalam Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram dan Pencegahan Pembiayaan Keganasan 2001 dan akan terus terlibat secara aktif dalam inisiatif AML/CFT serantau dan antarabangsa.

Rundingan Perkhidmatan Kewangan

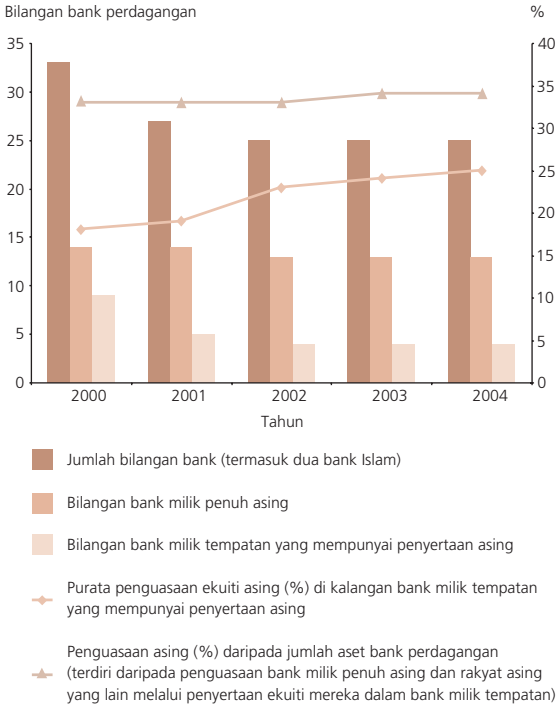
Pada tahun 2004, Bank Negara Malaysia menyertai rundingan mengenai perdagangan perkhidmatan kewangan di forum pelbagai hala Pertubuhan Perdagangan Sedunia (WTO), forum serantau ASEAN dan forum dua hala melalui perjanjian perdagangan bebas (FTA) yang masih dalam perundingan. Rundingan ini merupakan sebahagian daripada keseluruhan rundingan mengenai perdagangan perkhidmatan di pelbagai forum tersebut. Objektif rundingan ini adalah untuk meliberalisasikan secara beransur-ansur rejim perkhidmatan negara-negara yang terlibat ke arah menggalakkan peningkatan perdagangan perkhidmatan dan aliran pelaburan dalam sektor perkhidmatan di kalangan negara-negara tersebut.

Pertubuhan Perdagangan Sedunia (WTO)

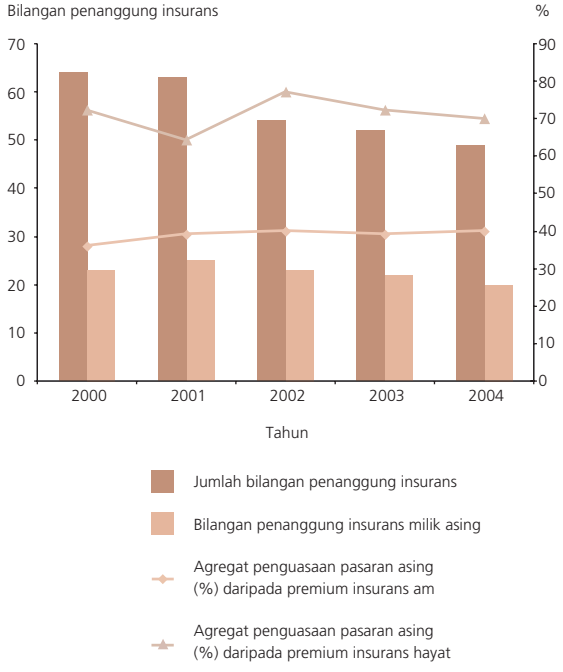
Rundingan sektor perkhidmatan di WTO, termasuk perkhidmatan kewangan, terus tertumpu pada fasa "permohonan dan tawaran" pada tahun 2004. Proses ini secara amnya melibatkan perbincangan dua hala antara negara anggota WTO berdasarkan permohonan pembukaan pasaran. Pihak Bank terlibat secara aktif dalam rundingan sektor perkhidmatan, khususnya dalam perbincangan berkaitan dengan meliberalisasikan lagi sektor perkhidmatan kewangan.

Bank Negara Malaysia terus komited kepada proses meliberalisasi sektor perkhidmatan kewangan secara beransur-ansur. Ini merupakan sebahagian daripada langkah untuk membangunkan lagi sektor kewangan dalam negeri. Dalam mengendalikan proses liberalisasi ini, pihak Bank akan terus menjadikan fasa pembangunan seperti yang termaktub di bawah Pelan Induk Sektor

Graf 11.1
Penyertaan Asing dalam Sektor Perbankan Perdagangan di Malaysia

Graf 11.2
Penyertaan Asing dalam Industri Insurans di Malaysia

Penerimaan pakai pakej rangka kerja di WTO... mewujudkan langkah-langkah ke arah penyelesaian rundingan yang berjaya di bawah Agenda Pembangunan Doha.

Kewangan dan Pelan Induk Pasaran Modal sebagai panduan, sejajar dengan komitmen Bank Negara Malaysia ke arah meningkatkan lagi orientasi pasaran dan integrasi antarabangsa. Dalam hal ini, penyertaan asing dalam sektor kewangan Malaysia sentiasa pada tahap yang tinggi, dari segi ekuiti mahupun bahagian pasaran.

Perkembangan yang paling penting di WTO pada tahun 2004 ialah penerimaan pakai pakej rangka kerja oleh negara anggota untuk memajukan Agenda Pembangunan Doha (DDA) dalam pelbagai isu. Antaranya ialah isu mengenai pertanian, barangan, perkhidmatan (termasuk perkhidmatan kewangan), isu pelaksanaan dan "isu baru" pemudahan perdagangan. Dengan penerimaan pakai rangka kerja tersebut, tempoh kesemua rundingan di bawah DDA juga dilanjutkan selama satu tahun, sebagai persiapan kepada Persidangan Menteri WTO yang akan berlangsung pada bulan Disember 2005 di Hong Kong China.

Pakej rangka kerja tersebut telah menggariskan langkah yang bakal diambil ke arah memuktamadkan rundingan dengan jayanya di bawah DDA. Pendirian keseluruhan Malaysia adalah untuk mencapai kedudukan yang seimbang merentasi kesemua sektor yang akan juga mencerminkan kepentingan negara-negara membangun. Sehubungan dengan ini, bagi rundingan untuk meliberalisasikan lagi perdagangan perkhidmatan, Malaysia menyokong seruan pakej rangka kerja tersebut agar tawaran pembukaan pasaran dibuat khususnya dalam sektor perkhidmatan dan mod pembekalan yang mempunyai kepentingan eksport kepada negara membangun.

Perjanjian Rangka Kerja ASEAN mengenai Perkhidmatan dan Perjanjian Perdagangan Bebas
Rundingan pusingan ketiga perkhidmatan kewangan di bawah Perjanjian Rangka Kerja ASEAN mengenai Perkhidmatan (AFAS) diteruskan pada tahun 2004 antara negara anggota, termasuk Malaysia, yang berunding untuk mendapatkan komitmen pada peringkat yang lebih tinggi berbanding dengan komitmen di WTO. Selain AFAS, perkhidmatan kewangan juga merupakan sebahagian daripada skop keseluruhan rundingan sektor perkhidmatan yang sedang dalam

perbincangan di bawah FTA Malaysia-Jepun dan FTA ASEAN-China pada tahun 2004.

Kerjasama Serantau

Dalam memperkukuh kerjasama kewangan serantau, kemajuan penting dicapai menerusi usaha bersama negara-negara serantau untuk mengetengahkan objektif inisiatif utama di pelbagai forum serantau pada tahun 2004. Ini termasuk usaha yang diambil untuk mempertingkatkan keberkesanan peraturan pembiayaan serantau di bawah Inisiatif Chiang Mai (CMI), kemajuan dalam membangunkan Inisiatif Pasaran Bon Asia (ABMI) di bawah forum ASEAN+3 dan perluasan Tabung Bon Asia (ABF) di bawah proses EMEAP. Perkembangan positif ini memberi petanda baik ke arah memperluas dan memperdalam pasaran bon serantau bagi memudahkan pelaburan yang produktif dan penyaluran modal yang cekap di rantau ini.

Pada bulan Mei 2004, Menteri-menteri Kewangan ASEAN+3 telah melancarkan satu Kumpulan Kerja bagi mengkaji langkah-langkah untuk mempertingkatkan keberkesanan CMI. Sehubungan dengan ini, Kumpulan Kerja tersebut mengadakan tiga mesyuarat dan isu-isu utama dalam kajian semula berkaitan dengan penyelarasan, syarat-syarat dan kaedah pengaktifan di bawah CMI. Untuk tujuan itu, Bank Negara Malaysia menjadi anggota yang aktif menerajui penglibatan Malaysia dalam Kumpulan Kerja tersebut untuk terus membangunkan CMI sebagai satu elemen penting dalam kerjasama kewangan di rantau ini.

Pada bulan Oktober 2004, Bank Negara Malaysia telah memperbaharui perjanjian peraturan swap dua hala (BSA) di bawah CMI berjumlah AS$1 bilion dan perjanjian BSA di bawah Inisiatif Miyazawa Baru berjumlah AS$2.5 bilion antara Malaysia dengan Jepun untuk tempoh tiga tahun lagi. Secara keseluruhan, nilai terkumpul bagi 15 perjanjian BSA pada masa ini berjumlah AS$33.5 bilion.[1]

Sejak penubuhannya pada bulan Disember 2002 dan pengiktirafan rasmi oleh Menteri-menteri Kewangan ASEAN+3 pada bulan Ogos 2003, ABMI menunjukkan kemajuan yang ketara dalam menyediakan persekitaran yang kondusif bagi menggalakkan pelaburan di rantau ini serta program pembangunan kapasiti untuk membangunkan pasaran bon serantau. Kerjasama yang erat antara negara ASEAN+3 diteruskan dengan mesyuarat tetap enam kumpulan kerja[2], dan sesi dialog serta perbincangan yang melibatkan penyertaan sektor swasta. Kumpulan Kerja mengenai Isu-isu Urus Niaga Pertukaran Asing dan Penyelesaian Pembayaran yang dipengerusikan oleh Bank Negara Malaysia terus meneliti dan mengkaji hal-hal yang melibatkan sistem penjelasan dan penyelesaian pembayaran negara-negara anggota ASEAN+3 dalam membantu memudahkan urus niaga merentasi sempadan dan halangan-halangan ke atas penerbitan dan pelaburan merentasi sempadan. Perbincangan dalam bidang-bidang ini membantu pembuat dasar dalam merangka strategi untuk terus membangunkan pasaran.

Pada bulan Mei 2004, Laman Web Bon Asia Dalam Talian[3] dilancarkan sebagai sebahagian daripada inisiatif di bawah ABMI. Laman web ini bertindak sebagai rumah penjelasan maklumat sehenti yang menyediakan maklumat mengenai pasaran bon korporat dan berdaulat yang sedang berkembang pesat di rantau ini. Laman web ini juga membantu penyebaran maklumat di kalangan penerbit dan pelabur. Objektif laman web ini adalah untuk menyediakan maklumat mengenai pasaran bon di rantau ini kepada pasaran di samping maklumat terkini mengenai kemajuan yang telah dicapai oleh setiap kumpulan kerja di bawah ABMI.

Pencapaian penting oleh negara-negara anggota ASEAN+3 secara individu telah menyumbang ke arah mengetengahkan objektif ABMI, termasuk penerbitan bon berdenominasi ringgit berjumlah RM400 juta oleh ADB dan bon Islam berdenominasi ringgit berjumlah RM500 juta oleh Perbadanan Kewangan Antarabangsa di Malaysia. Pencapaian lain termasuk kebenaran yang

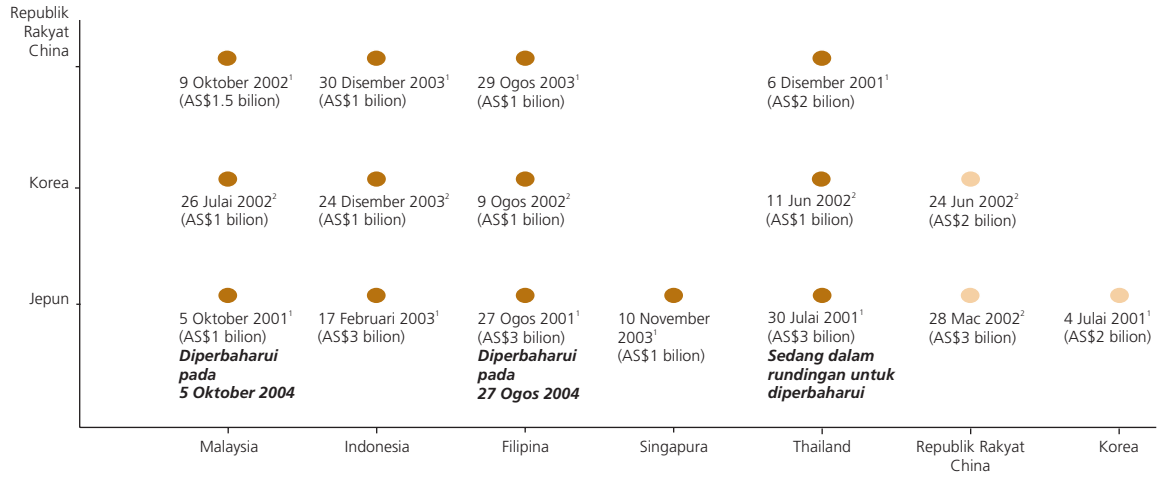
Kerjasama serantau bertambah kukuh... usaha diambil untuk mempertingkatkan keberkesanan peraturan pembiayaan serantau di bawah Inisiatif Chiang Mai, kemajuan yang nyata dilaksanakan di bawah Inisiatif Pasaran Bon Asia, sementara Dana Bon Asia diperkembangkan untuk membangunkan pasaran bon serantau.

[1] Ini berdasarkan peruntukan keseluruhan di bawah BSA tersebut, iaitu jumlah maksimum penggunaan di bawah peraturan swap dua hala digandakan dua kali untuk menggambarkan jumlah swap yang tersedia kepada kedua-dua pihak di bawah perjanjian berkenaan.

[2] Enam kumpulan kerja tersebut adalah mengenai "Instrumen Hutang Bersekuriti Baru", "Mekanisme Jaminan Kredit dan Pelaburan", "Isu-isu Berkaitan Urus Niaga Pertukaran Asing dan Penyelesaian Pembayaran", "Penerbitan Bon Berdenominasi Mata Wang Tempatan oleh Bank Pembangunan Pelbagai Hala, Agensi Kerajaan Asing dan Syarikat Multinasional Asia", "Sistem Penarafan dan Penyebaran Maklumat mengenai Pasaran Bon Asia", dan "Penyelarasan Bantuan Teknikal".

[3] www. asianbondonline.org

Perjanjian Peraturan Swap Dua Hala di bawah Inisiatif Chiang Mai

Tarikh merujuk kepada tarikh setiap perjanjian ditandatangani dan angka dalam kurungan menunjukkan jumlah maksimum penggunaan bagi setiap perjanjian.

[1] Peraturan swap sehala adalah peraturan yang membolehkan negara pemohon swap memohon negara pembekal swap supaya berurusan dengannya dalam transaksi swap.
[2] Peraturan swap dua hala adalah peraturan yang membolehkan mana-mana satu pihak memohon satu pihak yang lain untuk saling berurusan dalam transaksi swap.

● Perjanjian yang telah ditandatangani antara negara-negara "Plus Three" (Republik Rakyat China, Jepun dan Korea) dan negara-negara ASEAN

● Perjanjian yang telah ditandatangani di kalangan negara-negara "Plus Three"

diberi kepada bank pembangunan pelbagai hala bagi menerbitkan bon berdenominasi mata wang tempatan di Thailand; pewujudan satu skim baru berkenaan obligasi bon cagaran utama (CBO) antara negara oleh Jepun dan Korea; dan peruntukan jaminan kredit oleh *Japan Bank for International Co-operation* dan *Nippon Export and Investment Insurance* bagi bon yang diterbitkan oleh syarikat multinasional Asia.

Bagi melengkapi ABMI, Kumpulan EMEAP berjaya melancarkan Tabung Bon Asia 2 (ABF2) pada bulan Disember 2004. ABF2 yang baru dilancarkan akan melabur dalam bon mata wang tempatan yang diterbitkan oleh penerbit berdaulat dan separa berdaulat dalam pasaran EMEAP (selain pasaran Jepun, Australia dan New Zealand, yang dianggap telah maju). Pelaburan ABF2 adalah lebih luas daripada peringkat pertama ABF, yang hanya melabur dalam bon berdenominasi dolar Amerika Syarikat. Anggota Kumpulan EMEAP termasuk Bank Negara Malaysia akan menyertai ABF2, dan berkeyakinan bahawa ABF2 akan bertindak sebagai pemangkin dalam menyumbang ke arah pengantaraan kewangan yang lebih cekap di Asia dalam jangka masa yang lebih panjang serta menyokong usaha negara serantau secara keseluruhan untuk membangunkan pasaran modal tempatan mereka.

Bank Negara Malaysia terus memberi sokongan kepada Pusat Penyelidikan dan Latihan SEACEN dalam mengendalikan program latihan perbankan pusat. Pada tahun 2004, Pusat SEACEN memberi fokus pada topik yang berkait rapat dengan fungsi teras bank pusat, terutamanya dalam bidang penyeliaan perbankan, pembaharuan kewangan dan dasar monetari. Selain memberi latihan kepada para anggotanya yang telah bertambah kepada 13, ekoran kemasukan Bank Rizab Fiji pada bulan April, Pusat SEACEN turut menawarkan latihan kepada 16 bukan ahlinya. Pusat SEACEN bekerjasama dengan bank-bank pusat negara maju seperti *Federal Reserve System* Amerika Syarikat, *Reserve Bank of Australia* dan *Bank of Japan* dalam menjalankan aktiviti latihannya. Di samping itu, kerjasama juga dijalankan dengan beberapa pertubuhan pelbagai hala termasuk IMF, Bank Dunia, *Bank for International Settlements* (BIS), Jawatankuasa Basel mengenai Penyeliaan Perbankan, Insititut Kestabilan Kewangan, ADB dan Pusat Toronto. Kerjasama ini membantu meningkatkan kualiti program latihan dan keberkesanannya dalam meningkatkan kemahiran peserta dari bank-bank pusat di rantau ini sebagai penasihat dan pengawalselia dalam persekitaran global yang dinamik.

Kerjasama Dua Hala

Pada 30 Jun 2004, Malaysia menandatangani MoU dengan IDB untuk membangunkan rangka kerja kerjasama di kalangan negara-negara anggota Pertubuhan Persidangan Negara-negara Islam (OIC) dalam aktiviti ekonomi utama. Ini merupakan sebahagian daripada inisiatif Malaysia sebagai pengerusi OIC. Gabenor telah menandatangani MoU tersebut bagi pihak Kerajaan Malaysia.

MoU ini yang bertujuan untuk meningkatkan peluang pertumbuhan ekonomi di kalangan negara-negara anggota OIC berusaha untuk mengukuhkan peraturan pembiayaan bagi menggalakkan perdagangan, memberi fokus baru terhadap perkhidmatan pembiayaan untuk perdagangan dan pelaburan di samping menyokong penggunaan Teknologi Komunikasi dan Maklumat (ICT) bagi memperluas aktiviti ekonomi intra-OIC. MoU ini juga menggalakkan pembangunan pasaran kewangan Islam, dengan memberi fokus kepada usaha menggalakkan rantaian perniagaan dan penggemblengan dana bagi pelaburan merentasi sempadan di kalangan pusat kewangan di negara-negara anggota OIC. Dalam bidang kewangan Islam, MoU ini bertujuan untuk mengembangkan lagi perniagaan Takaful dan Takaful Semula di kalangan negara-negara anggota OIC. MoU ini juga turut mengandungi peruntukan untuk menggalakkan penggunaan instrumen insurans bagi peluasan perdagangan dan pelaburan serta menggalakkan negara-negara anggota OIC untuk menerima pakai FTA.

Malaysia menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) dengan Bank Pembangunan Islam (IDB) untuk membangunkan rangka kerja kerjasama yang bertujuan meningkatkan peluang pertumbuhan ekonomi di kalangan negara-negara anggota OIC.

Bagi merealisasikan bidang kerjasama yang termaktub dalam MoU tersebut, sehingga kini, dua Mesyuarat Peringkat Tinggi antara Malaysia dan IDB telah diadakan. Mesyuarat Peringkat Tinggi Pertama telah diadakan di Kuala Lumpur pada 30 September - 1 Oktober 2004, manakala Mesyuarat Peringkat Tinggi Kedua telah diadakan di Jeddah pada 20-21 Februari 2005. Kedua-dua Mesyuarat Peringkat Tinggi yang diakhiri dengan upacara menandatangani Minit Persetujuan Bersama, membincangkan dengan mendalam bidang kerjasama MoU tersebut untuk menentukan dan menggubal strategi pelan tindakan dan sasaran hasil kerja. Perbincangan dan rundingan berkenaan pelaksanaan MoU ini akan dipergiatkan lagi pada tahun 2005 untuk mencapai objektif yang telah dirangkakan dalam MoU tersebut.

Pada tahun 2004, pihak Bank terus mencapai kemajuan dalam mempromosikan Peraturan Pembayaran Dua Hala (BPA) dan Peraturan Pembayaran Perdagangan berasaskan Emas (GTPA). Pada 18 Jun 2004, Bank Negara Malaysia menandatangani perjanjian BPA dengan Bank Mandiri, Indonesia dan telah memulakan beberapa rundingan dua hala dengan negara-negara yang berminat dengan mekanisme GTPA sepanjang tahun 2004. Melangkah ke hadapan, sebagai sebahagian usaha berterusan Bank untuk mempromosikan perdagangan dengan pasaran bukan tradisional, Bank Negara Malaysia juga bercadang untuk melaksanakan peraturan pembiayaan perdagangan yang dijalankan secara komersil, yang akan disasarkan kepada pasaran bukan tradisional secara amnya dan pasaran OIC secara khususnya.

Bantuan Teknikal dan Pertukaran Maklumat

Bank Negara Malaysia terus menyediakan program pembinaan kapasiti kepada pihak yang berminat. Di bawah Program Kerjasama Teknikal Malaysia (MTCP), pihak Bank telah menawarkan tempat kepada peserta asing dalam dua program tahunannya, iaitu Kursus Perbankan Pusat (semenjak tahun 1984) dan Kursus Asas Penyeliaan (semenjak tahun 2002). Pada tahun 2004, pihak Bank telah menerima 22 pegawai dari 13 buah bank pusat untuk menyertai program yang disediakan oleh pihak Bank. Bank Negara Malaysia telah menerima seramai 234 orang peserta asing semenjak ditubuhkan.

Di bawah forum Kumpulan D-8, Bank Negara Malaysia terus menggalakkan pembangunan perbankan Islam dan takaful melalui penglibatannya untuk meningkatkan mutu penyeliaan dan pengawalan industri insurans dan industri takaful. Di samping itu, di Persidangan Perbankan dan Kewangan Asia yang julung-julung kali diadakan, Bank Negara Malaysia telah menganjurkan dua bengkel yang menyentuh tentang isu kewangan Islam, khususnya mengenai pengurusan risiko dan kecukupan modal dalam memenuhi keperluan IFSB dan pembangunan pasaran wang Islam. Pada tahun ini, pihak Bank juga telah memberi taklimat kepada bank pusat dan institusi perbankan yang berminat dari Bahrain, Bangladesh, Sudan, Lebanon, Singapura dan Indonesia mengenai perbankan Islam dan takaful. Di samping itu, Malaysia menganjurkan sesi dialog untuk bertukar-tukar pengalaman mengenai Insurans Deposit dan Penzahiran Kewangan di kalangan ekonomi Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik (APEC) pada bulan Februari 2004.